

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen – SPN

Nieuwsbrief – december 2018, nummer 67

Dit is de nieuwsbrief van de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN), het regionale centrum voor prenatale screening. De SPN wil u hiermee informeren over de ontwikkelingen op het gebied van de regionale en landelijke organisatie van prenatale screening.

In deze nieuwsbrief:

Reactie van VWS op advies Gezondheidsraad over prenatale screening
Counseling – Aankondiging toets counselingsvaardigheden in 2019
Counseling – Toetsing nascholing 2017/2018
Counseling – Laatste kans voor verplichte vaardigheidstrainingen
Combinatietest – Tijdige bloedafname en insturen van serum periode Kerst/Nieuwjaar
NIPT – Wijziging melding nevenbevindingen in de NIPT-uitslagbrief
SEO – Wijzigingen SEO kwaliteitseisen
SPN-monitor 2017
SPN – Herinnering vragenlijst monitor 2017
Tarieven prenatale screening 2019
Peridos – Helpdesk

Reactie van VWS op advies Gezondheidsraad over prenatale screening

De minister en staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben het RIVM gevraagd om een uitvoeringstoets voor de NIPT en een uitvoeringstoets voor het eventueel vervroegen van het SEO van 20 weken naar 18 weken. Dat staat in de [brief aan de kamer](#) d.d. 23 november 2018. De brief is een reactie op het advies "[Prenatale Screening](#)" van de Gezondheidsraad van eind 2016. Een toelichting per onderwerp:

- NIPT: In de uitvoeringstoets over de NIPT wordt gekeken hoe de NIPT onderdeel kan worden van het prenatale screeningsprogramma van het RIVM. Ondertussen blijft de NIPT beschikbaar via de lopende onderzoeken TRIDENT-1 en TRIDENT-2.
- 13 wekenecho: VWS wil met het RIVM, ZonMw (Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie) en de Gezondheidsraad uitwerken welke vervolgstappen en eventueel verder onderzoek nodig zijn in het kader van de 13 wekenecho. Op 18 december 2018 is dit besproken in de Tweede Kamer. Besloten is het traject te versnellen.
- SEO: In de uitvoeringstoets over de 18 wekenecho worden de uitvoeringsconsequenties van het vervroegen van de 20 wekenecho in kaart gebracht. Met het vervroegen is er meer tijd voor vervolgonderzoek, diagnostiek en belangrijke keuzes voor de zwangere en haar partner. Het RIVM zal deze uitvoeringstoetsen oppakken.

- Aankaarten screening: Het aankaarten van de wens om gecounseld te worden, blijft bestaan. VWS geeft in de brief aan dat zij de visie van de Gezondheidsraad delen dat een vrouw wel voldoende handvatten moet hebben om te kunnen beslissen of ze informatie wil over screening.
- Counseling: VWS geeft aan dat de Gezondheidsraad terecht stelt dat goede counseling van groot belang is, ongeacht welk programma van prenatale screening aangeboden wordt. Halverwege 2017 zijn, na een intensief verbetertraject, de kwaliteitseisen voor de counseling opnieuw vastgesteld. Deze nieuwe eisen zijn in lijn met het advies van de Gezondheidsraad. Er is dus al actie op ondernomen en er blijft hard aan gewerkt worden.

Counseling – Aankondiging toets counselingsvaardigheden in 2019

Met de introductie van de NIPT als eerste screeningstest in 2017, heeft de minister van VWS geconstateerd dat de counseling aan zwangeren complexer is geworden. Het ontwikkelen en uitvoeren van een toetsingssysteem voor de kwaliteit van de counseling is om die reden verplicht gesteld in de WBO-vergunning. In een projectgroep met vertegenwoordigers van alle beroepsgroepen, het RIVM en de Regionale Centra is gewerkt aan een toetsingskader en daarbij is gekozen voor de methode van Traintool. Om bij de praktijk aan te sluiten is de toets eerst in een pilot onder 50 counselors uitgetoetst.

Vanaf begin 2019 starten alle Regionale Centra met de toets op counselingsvaardigheden prenatale screening. Met deze nieuwe interactieve toets laat de counselor zien welke vaardigheden zij beheerst in verschillende situaties. Dat gebeurt door te reageren op korte videofragmenten, waarop uitgebreide terugkoppeling volgt. Counselors kunnen hun vaardigheden toetsen op elk gewenst moment van de dag én op elk gewenste locatie. Gedurende 2019 en 2020 krijgen alle counselors een uitnodiging om de toets te maken. De coördinatie van het proces ligt op landelijk niveau, bij de Coöperatie Landelijk Beheer Prenatale Screening (CLBPS). Meer informatie rondom de toets en hoe u de toets moet maken, krijgt u op het moment dat u de uitnodiging ontvangt. Let daarom dus op de aankondiging (van de CLBPS) en de uitnodiging (van Traintool) die u per e-mail zult krijgen.

Let op: Aan deze toets is deze eerste keer geen norm verbonden; u krijgt dus geen voldoende of onvoldoende. Het volgen van de toets is wel verplicht.

Counseling – Toetsing nascholing 2017/2018

De verplichte bijscholing voor counselors in 2017/2018 bedraagt 12 accreditatiepunten en bestaat uit de volgende onderdelen (zie [Kwaliteitseisen counseling](#)):

- Reguliere bijscholing dagdeel theorie (3 punten)
- Reguliere bijscholing vaardigheidstraining (4 punten)
- DIN 2.1 (3 punten)
- Scholing op het gebied van counseling (2 punten)

In 2019 toetsen de Regionale Centra of de counselors aan de verplichte bijscholing hebben voldaan. Op 6 december 2018 hebben de Regionale Centra afgesproken dat, als de 2 punten voor 'scholing op het gebied van counseling' nog niet zijn behaald, deze alsnog behaald kan worden in 2019. Dit kan door bijvoorbeeld een regiobijeenkomst te volgen bij het eigen Regionaal Centrum of bij een ander Regionaal Centrum.

Counseling – Laatste kans voor verplichte vaardigheidstrainingen

Het merendeel van de counselors heeft de verplichte vaardigheidstraining gevolgd. Vrijgesteld voor deze training zijn verloskundigen die in 2017 of 2018 in Nederland afgestudeerd zijn en counselors die de basis cursus counseling in 2017 of 2018 hebben gevolgd.

Voor de counselors die de training nog niet hebben gevolgd en geen vrijstelling hebben, is landelijk afgesproken dat zij nog eenmaal de kans krijgen om vóór 1 april 2019 de vaardigheidstraining te volgen. De opleidingen zullen binnenkort de data voor begin 2019 bekend maken (zie websites van de Academie Verloskunde Maastricht ([AVM](#)) voor de regio SPN, [VAR](#) in Rotterdam, [AVAG](#) in het noorden van Nederland en [UMCU](#) in Utrecht).

Let op: Na 1 april 2019 kunt u deze vaardigheidstraining niet meer volgen en moet de SPN de kwaliteitsovereenkomst voor de counseling ontbinden! Voor vragen hierover kunt u met ons contact opnemen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl of 024-3619603.

Combinatietest – Tijdige bloedafname en insturen van serum periode Kerst/Nieuwjaar

Zoals in de vorige nieuwsbrief al aangegeven, hierbij ter herinnering:

In verband met de aankomende ongunstig vallende kerstdagen en Nieuwjaarsdag is het verzoek om, indien mogelijk, de bloedafname ruim vóór de feestdagen of erna te laten plaatsvinden. Alternatief is het serum in the vriezen en volgens onderstaand voorschrift op te sturen:

- materiaal dat op donderdag 20 december en vrijdag 21 december wordt afgenomen, volgens de voorschriften invriezen tot en met maandag 24 december en op die dag verzenden.
- materiaal dat op donderdag 27 december en vrijdag 29 december wordt afgenomen, volgens de voorschriften invriezen tot en met maandag 31 december en op die dag verzenden.

Star-SHL vraagt u op het bloedafname formulier te noteren gedurende welke periode het materiaal is ingevroren (<datum> tot <datum>). Serum dient in de plastic verzendbuis bevroren te worden. Afnamebuizen zijn *niet* geschikt voor invriezen. Wilt u de bloedafnamelocaties waarmee u samenwerkt hiervan op de hoogte te stellen.

NIPT – Wijziging melding nevenbevindingen in de NIPT-uitslagbrief

Een zwangere die kiest voor nevenbevindingen, kreeg vanaf de start van TRIDENT-2 alleen een uitslag over nevenbevindingen als het laboratorium aanwijzingen vond voor nevenbevindingen. Geen melding in de uitslagbrief betekende: geen aanwijzingen voor nevenbevindingen.

Vanaf 17 december 2018 is er een herziene uitslagbrief voor zwangeren die kozen voor de NIPT met nevenbevindingen. Het laboratorium geeft voortaan ook door dat er geen nevenbevindingen (andere chromosoomafwijkingen) zijn te melden. Aan de uitslagbrief is een nieuwe disclaimer (voor de aanvrager) en 'Let op' (voor de cliënt) toegevoegd. Voor meer informatie wordt er verwezen naar www.onderzoekvanmijnongeborenkind.nl/nevenbevindingen. De betreffende pagina op www.onderzoekvanmijnongeborenkind.nl is aangepast.

SEO – Wijzigingen SEO kwaliteitseisen

De Programmacommissie Prenatale Screening heeft op 6 december 2018 geadviseerd de periode waarin het SEO wordt uitgevoerd aan te passen. Dit betekent dat het SEO één week eerder afgerond moet zijn dan voorheen, en bij voorkeur vroeger in de zwangerschap plaatsvindt. Deze wijzigingen in de periode zijn belangrijk in verband met eventuele vervolgdagnostiek en de uitslagtermijn na verwijzing naar een Centrum voor Prenatale Diagnostiek. De nieuwe eis luidt als volgt: 'Het SEO kan worden uitgevoerd tussen week 18+0 en week 21+0 van de zwangerschap, en bij voorkeur tussen week 19+0 en 20+0 van de zwangerschap.'

Ook bij een incompleet SEO vanwege onvoldoende beeldvorming geldt dat de herhaling van het SEO vóór 21+0 afgerond is. De nieuwe SEO kwaliteitseis gaat in per 1 januari 2019. Alle zwangeren die zich bij een verloskundige melden ná 1 januari 2019 en een SEO willen, zullen gezien moeten worden voor een SEO volgens de nieuwe kwaliteitseisen (zie www.rivm.nl/documenten/kwaliteitseisen-seo). De veranderingen zullen op korte termijn ook worden doorgevoerd in de folder en in de andere materialen.

SPN-monitor 2017

De SPN heeft iedere gecontracteerde praktijk de SPN-monitor 2017 met regionale gegevens en een SPN-monitor met gegevens over de eigen praktijk gestuurd. U kunt daarin de gegevens van uw eigen organisatie vergelijken met de regionale cijfers en de landelijke richtlijnen.

In de SPN-regio zijn in 2017 25.057 zwangerschappen geregistreerd waarbij gecounseld is. Elf procent van de zwangeren nam deel aan de combinatietest; in het eerste kwartaal van 2017 was de deelname 30%, vanaf april 5%. Sinds april 2017 kunnen zwangeren kiezen voor de NIPT. Tussen april 2017 en december 2017 nam 40% van de zwangeren deel aan de NIPT via de TRIDENT-2 studie. Bij 4,6% van de zwangeren was er bij de combinatietest een verhoogde kansuitslag op down-, edwards- en/of patausyndroom. De uitslag van de NIPT is niet bekend bij de SPN. In 2017 nam 83% van de zwangeren deel aan het SEO. Bij 4% was er een vermoeden van een afwijking.

Voor meer informatie: [SPN-monitor 2017](#)

SPN – Herinnering vragenlijst monitor 2017

De contactpersonen hebben onlangs de regionale SPN-monitor 2017 en de SPN-monitor met gegevens van de eigen organisatie ontvangen per e-mail. Wilt u de rapporten verspreiden onder uw collega's in uw praktijk? We horen ook graag of u deze rapporten voldoende informatief en duidelijk vindt en of we deze monitors kunnen verbeteren. We stellen het op prijs als u daarom deze [korte vragenlijst](#) wilt invullen. Alvast hartelijk dank!

Tarieven prenatale screening 2019

Voor 2019 zijn de tarieven voor prenatale screening iets gewijzigd. De tarieven gelden voor verloskundige praktijken, echocentra en ziekenhuizen:

- counseling € 46,13
- combinatietest bij eenlingen en bij het eerste kind van een meerlingenzwangerschap € 176,96
- combinatietest bij elk volgend kind van een meerlingenzwangerschap € 106,90
- serumscreening Star-SHL € 64,02
- SEO bij eenlingen en bij het eerste kind van een meerlingenzwangerschap € 154,36
- SEO bij elk volgend kind van een meerlingenzwangerschap € 154,36

De eigen bijdrage van NIPT als eerste screeningstest blijft € 175.

Het tarief voor de serumscreening is, zoals aangegeven in de werkafspraken van Star-SHL met de echocentra, jaarlijks geïndexeerd op basis van de nieuwe NZa-tarieven. Het landelijk vastgestelde maximum NZa-tarief voor de serumscreening in 2019 is € 70,06 (NZa-tarief 2019 combinatietest eenling € 176,96 minus NZa-tarief combinatietest volgend kind € 106,90). Dit betekent een indexering van 4,5% t.o.v. het serumtarief in 2018 van € 67,02. Op basis van deze indexering zal Star-SHL per 1 januari 2019 € 64,02 in rekening brengen voor de serumscreening.

Peridos – Helpdesk

Sinds kort is de Peridos helpdesk ook bereikbaar via een [webformulier](#). We verzoeken u vooral bij privacygevoelige informatie hiervan gebruik te maken.

De Peridos helpdesk is onder meer te gebruiken bij correctie foutief ingevoerde BSN en geboortedatum en vragen over notificatie e-mails (bijv. over frequentie en moment), cliëntselectie, uitslagbrieven en technische problemen (bijv. over opslaan en printen).

De SPN verspreidt deze nieuwsbrief digitaal onder alle betrokken zorgverleners in de regio en overige geïnteresseerden. Voor aan- of afmeldingen: spn-regionijmegen@radboudumc.nl.